

Seminarium Otwartego dostępu

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, 22.10.2026 r.

Streszczenia wystąpień

Od publikacji do wpływu społecznego – projekty Wikimedia w otwieraniu nauki

dr Katarzyna Makowska, Wikimedia Polska

Streszczenie:

Otwarta nauka to nie tylko dostęp do publikacji i danych badawczych, lecz także możliwość wykorzystania wiedzy naukowej poza murami uczelni. Projekty Wikimedia, takie jak Wikipedia i Wikidane, tworzą taką właśnie przestrzeń, w której wiedza może docierać do szerokiego grona odbiorców. Podczas wystąpienia przyjrzymy się temu, jak współpraca środowiska akademickiego z ruchem Wikimedia może wspierać upowszechnianie wyników badań, zwiększać widoczność dorobku naukowego i budować relacje między nauką a społeczeństwem.

Mniej szukania, więcej badania - jak Biblioteka Cyfrowa UWr wspiera pracę naukową

Sylwia Marciniak, Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu

Streszczenie:

Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego jest istotnym elementem infrastruktury otwartej nauki, umożliwiającym szeroki dostęp do zasobów dziedzictwa naukowego i kulturowego. Dzięki mechanizmom wyszukiwania, udostępniania oraz wymiany danych wspiera prowadzenie badań, proces dydaktyczny i popularyzację wiedzy. Szczególną rolę odgrywa wdrażanie zasad FAIR, które zwiększają odnajdywalność, dostępność, interoperacyjność i możliwość ponownego wykorzystania obiektów cyfrowych. Integracja z zewnętrznymi ekosystemami wiedzy, takimi jak Europeana i Wikimedia, poszerza zasięg kolekcji oraz wzmacnia ich obecność w międzynarodowym obiegu informacji. Celem wystąpienia jest ukazanie biblioteki cyfrowej nie wyłącznie jako narzędzia dostępu do zdigitalizowanych materiałów, lecz jako środowiska wspierającego proces badawczy, dydaktykę, zwiększanie widoczności zasobów oraz ich wtórne wykorzystanie w nauce.

Potencjał otwartej nauki, szanse i zagrożenia z perspektywy Web of Science

Marcin Kapczyński, Clarivate

Streszczenie:

Open Science zmienia sposób prowadzenia, udostępniania i oceniania badań, sprzyjając większej przejrzystości, współpracy i wpływowi społecznemu. W tej sesji przyjrzymy się kluczowym zasadom Otwartej Nauki i Otwartego Dostępu, przeanalizujemy aktualne trendy w komunikacji naukowej oraz omówimy możliwości i wyzwania, przed którymi stoją badacze, instytucje i decydenci.

Wiarygodne narzędzia inteligencji badawczej, takie jak Web of Science, mogą wspierać strategie Open Science, pomagając użytkownikom identyfikować wysokiej jakości treści otwartego dostępu, śledzić wpływ badań, odkrywać możliwości współpracy oraz poruszać się po zmieniającym się krajobrazie badawczym.

Koszt wiedzy, wartość otwartości. Model usług wspierających otwartą naukę na UEW

Agnieszka Dramińska, Barbara Grzelczak, Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

Streszczenie:

Wystąpienie nawiązywać będzie do hasła Open Access Week 2026 i przedstawi otwartą naukę jako długofalową inwestycję strategiczną. Na przykładzie UEW przedstawimy model usług wspierających otwartą naukę oraz jego znaczenie zarówno dla badaczy, jak i dla uczelni.

Istotną część wystąpienia stanowić będzie omówienie współpracy jednostek UEW w ramach międzyjednostkowego Zespołu ds. wsparcia Planów Zarządzania Danymi Badawczymi, który łączy kompetencje specjalistów i ekspertów z różnych obszarów i zapewnia badaczom skoordynowaną pomoc. Zaprezentowane zostaną również działania rozwijające kompetencje naukowców, w szczególności cykliczne szkolenia oraz konsultacje dostosowane do potrzeb konkretnych projektów badawczych.

Open Access w praktyce: rozwiązania dla wydawców, bibliotek i instytucji

Krystian Stefański, Paradigm Publishing Services

Streszczenie:

Paradigm Publishing Services wspiera rozwój Open Access w obszarze czasopism, książek, repozytoriów oraz niezależnych programów wydawniczych. Na reference-

global.com dostępnych jest już blisko 700 tytułów w modelu Open Access. Prezentacja pokaże na konkretnych przykładach, jak Paradigm odpowiada na potrzeby wydawców, bibliotek i instytucji oraz pomaga zwiększać dostępność, widoczność i zasięg treści naukowych.

Data steward w bibliotece - wsparcie badacza w zarządzaniu danymi badawczymi. Doświadczenia Biblioteki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Izabela Czeszek, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Streszczenie:

Rozwój idei otwartego dostępu do efektów badań naukowych oraz otwartej nauki stawia przed środowiskiem badaczy wyzwania wykraczające poza tradycyjnie rozumianą działalność badawczą. Jednym z najistotniejszych jest *data stewardship* (zarządzanie danymi badawczymi), który w Polsce pozostaje stosunkowo nowym i wciąż słabo sformalizowanym obszarem wsparcia działalności badawczej. W odpowiedzi na rosnące potrzeby związane z zarządzaniem danymi badawczymi na uczelniach powstają zespoły wsparcia, często funkcjonujące w sposób nieformalny. Tworzą je w dużej mierze pracownicy bibliotek uczelnianych, którzy nabyli kompetencje niezbędne do pełnienia roli data stewarda i wspierają badaczy w procesach planowania całego cyklu życia danych, od planowania pozyskania danych do ich inkluzywnego udostępnienia.

Celem wystąpienia jest nakreślenie roli i zakresu działań data stewarda w odpowiedzi na rosnące potrzeby środowisk naukowych na polskich uczelniach wyższych, na przykładzie działalności Zespołu *Data Stewards* Biblioteki Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Udostępnianie danych badawczych w praktyce: wyzwania i sprawdzone rozwiązania

Agnieszka Cybulska-Phelan, Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski

Streszczenie:

Prezentacja przybliży udostępnianie danych badawczych z perspektywy repozytorium jako miejsca, w którym ujawniają się praktyczne konsekwencje wcześniejszych działań i decyzji dotyczących zarządzania danymi i ich przygotowania do ponownego wykorzystania. Na podstawie doświadczeń z codziennej pracy z naukowcami i instytucjami omówione zostaną powracające wyzwania towarzyszące procesowi deponowania danych, w tym bariery techniczne i formalne, niska jakość metadanych, dyscyplinowa specyfika danych. Wskazane zostaną sprawdzone rozwiązania, które

pozwalają zadbać o wysoką jakość danych, ułatwić proces weryfikacji i zapewnić zgodność z wymogami grantodawców.

Plan zarządzania danymi w konkursach Narodowego Centrum Nauki – wymagania i dobre praktyki

Marta Urbaniec, Akademia Górniczo-Hutnicza

Streszczenie:

W dobie rosnących wymagań dotyczących otwartości, przejrzystości i ponownego wykorzystania danych badawczych plan zarządzania danymi (Data Management Plan, DMP) stał się jednym z kluczowych elementów projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki. Prezentacja ma na celu omówienie zasad przygotowania planu zarządzania danymi zgodnie z wymaganiami NCN oraz przedstawienie dobrych praktyk wspierających efektywne zarządzanie danymi na wszystkich etapach realizacji projektu.

Podczas wystąpienia zaprezentowane zostaną poszczególne elementy formularza DMP, w tym identyfikacja rodzajów danych badawczych, kwestie związane z dokumentacją i metadanymi, przechowywaniem, zabezpieczaniem, udostępnianiem oraz długoterminową archiwizacją danych.

Prezentacja skierowana jest do pracowników naukowych, doktorantów, pracowników administracji badawczej oraz bibliotekarzy wspierających proces przygotowywania projektów badawczych. Jej celem jest pokazanie, że dobrze przygotowany plan zarządzania danymi nie jest jedynie wymogiem formalnym NCN, lecz praktycznym narzędziem wspierającym organizację pracy badawczej, zwiększającym wartość naukową tworzonych danych oraz ułatwiającym ich późniejsze udostępnianie i wykorzystanie.

Opis warsztatów

Jak zwiększyć szanse czasopisma na indeksację w Scopus? Kryteria, wymagania i praktyczne wskazówki – warsztaty dla redaktorów czasopism

Kamila Kokot-Kanikuła, Elsevier

Szkolenie skierowane jest do redaktorów czasopism naukowych, którzy chcą lepiej zrozumieć wymagania międzynarodowej ewaluacji oraz zwiększyć swoje szanse na indeksowanie w Scopus – największej na świecie abstraktowo-bibliograficznej bazie danych. Podczas sesji uczestnicy dowiedzą się, jak skutecznie przygotować czasopismo

do rygorystycznego procesu ewaluacji, jakie kryteria jakości są brane pod uwagę oraz w jaki sposób Scopus selekcjonuje najlepsze źródła naukowe. Szkolenie szczegółowo omawia mechanizmy zapewniania transparentności, obiektywności i wysokich standardów w procesie oceny. Uczestnicy rozumieją również, jakie konkretne korzyści przynosi indeksowanie czasopisma w Scopus – zarówno w kontekście widoczności międzynarodowej, prestiżu naukowego, jak i rozwoju redakcyjnego oraz zwiększenia cytowalności publikowanych artykułów. Szkolenie stanowi kompleksowe wprowadzenie do wymagań stawianych czasopismom aspirującym do indeksacji w Scopus.

DMP krok po kroku - warsztat przygotowania planu zarządzania danymi w projektach NCN

Marta Urbaniec, Akademia Górniczo-Hutnicza

Warsztat stanowi praktyczną kontynuację wystąpienia *Plan zarządzania danymi w konkursach Narodowego Centrum Nauki* – wymagania i dobre praktyki.